R O M A N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAŢIE ŞI JUSTIŢIE
SECŢIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL

D E C I Z I A nr.613 Dosar nr.1768/2/2012

Şedinţa publică de la 11 februarie 2014

Preşedinte:	Doina Duican	- judecător
	Rodica Voicu	- judecător
	Luiza Maria Păun	- judecător
	Georgiana Vlad	- Magistrat asistent

\- - - - - -

S-a luat în examinare recursul declarat de Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii împotriva Sentinţei nr. 3647 din 30 mai 2012 a Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal.

La apelul nominal făcut în şedinţă publică, se prezintă recurentul – reclamant Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, prin consilier juridic .... , precum şi intimatul – pârât Lupşa Dorel, personal.

Procedura legal îndeplinită.

Se prezintă referatul cauzei, magistratul – asistent arătând că recursul este declarat şi motivat în termenul prevăzut de art. 20 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, fiind scutit de plata taxei judiciare de timbru şi timbru judiciar.

Înalta Curte, constatând că nu mai sunt chestiuni prealabile de discutat, acordă cuvântul părţilor prezente asupra recursului declarat în cauză.

Recurentul – reclamant, prin consilier juridic, solicită admiterea recursului şi modificarea hotărârii instanţei de fond, în sensul admiterii acţiunii, pentru motivele arătate în cererea de recurs, susţinând în esenţă că sunt îndeplinite condiţiile legale pentru admiterea cererii.

Intimatul – pârât, având cuvântul, solicită respingerea recursului ca nefondat şi menţinerea hotărârii primei instanţe, ca fiind legală şi temeinică, susţinând în esenţă că din niciuna din cele trei fapte la care face referire CNSAS nu rezultă că ar fi incriminat vreo persoană.

În afara faptului că informaţiile furnizate vizau fapte de notorietate, a încercat chiar să protejeze acele persoane.

Mai susţine că el însuşi a fost victima securităţii, pentru că provenea dintr-o familie de creştini evanghelici şi arată că la Revoluţia din 1989 şi-a riscat viaţa.

Înalta Curte, în temeiul dispoziţiilor art. 150 din Codul de procedură civilă, reţine cauza spre soluţionare.

ÎNALTA CURTE,

Asupra recursului de faţă;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

Circumstanţele cauzei. Obiectul cererii

Prin cererea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti - Secţia a VIII- a contencios administrativ şi fiscal, reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a solicitat constatarea calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe pârâtul Lupşa Dorel, născut la 11.09.1960 în Huedin, fiul lui Simion şi Măria, domiciliat în municipiul Cluj-Napoca, ...

În motivarea acţiunii, reclamantul a arătat că verificarea pârâtului, sub aspectul colaborării sau apartenenţei la Securitate, a fost iniţiată ca urmare a cererii nr. P7031/10/25.05.2010 formulată de Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluţionarilor, pârâtul fiind deţinător al titlului de luptător pentru victoria Revoluţiei din Decembrie 1989.

În motivarea acţiunii, reclamantul a arătat că, potrivit Notei de Constatare nr. D.I./I/1028/12.05.2011, pârâtul a informat Securitatea, sub acoperirea numelor conspirative „Memed", „Romică" şi „Romică Mociran", în mai multe rânduri, despre

atitudini şi activităţi potrivnice regimului comunist, notele informative trezind interesul ofiţerilor de Securitate care au dispus imediat efectuarea unor verificări suplimentare cu privire la cazurile semnalate.

Astfel, a arătat că prin nota furnizată Securităţii la 13.04.1977, pârâtul informa că unii colegi ai săi au biblii şi poartă discuţii pe teme religioase încercând să atragă şi alţi elevi.

Prin nota furnizată Securităţii la 17.01.1980, pârâtul informa despre o persoană care aderase la un cult religios persecutat de regimul comunist că „face vizite la un alt iehovist care locuieşte pe strada[...] pe numele V. I.".

De asemenea, prin nota furnizată Securităţii la 20.11.1979 pârâtul informa despre o persoană care se arăta sceptic faţă de hotărârile pe care conducătorii regimului comunist urmau să le ia la Congresul al XII-lea al Partidului Comunist.

Reclamantul a arătat că persoanele care, înainte de 1990, aderau la grupări religioase neagreate de regimul comunist îşi asumau riscuri importante.

Pe lângă permanenta supraveghere din partea autorităţilor represive şi dincolo de piedicile puse în calea practicării religiei, aderenţilor acestor grupări le era îngrădit accesul la anumite funcţii sau nu li se permitea exercitarea anumitor profesii. Persoanele despre care autorităţile aflau (sau în legătură cu care existau indicii) că fac parte din aceste grupări erau marginalizate în societate.

În ceea ce priveşte a doua condiţie de fond, reclamantul a apreciat că aceasta este îndeplinită, întrucât este exclus ca pârâtul să nu fi realizat faptul că, odată ce furniza astfel de informaţii, asupra celor la care se referea în delaţiunile sale urma, cel mai probabil, să se desfăşoare o acţiune de investigare din partea Securităţii. Or, această acţiune de investigare presupunea cel puţin încălcarea dreptului la viaţă privată (prevăzut de art. 17 din Pactul Internaţional privind Drepturile Civile şi Politice şi de art. 12 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului), prin căutarea şi

obținerea de noi informații despre cel urmărit, fără acordul acestuia.

Pârâtul a formulat întâmpinare, solicitând respingerea acțiunii ca neîntemeiată, susținând că nu a colaborat niciodată cu securitatea în adevăratul sens al cuvântului, întrucât nu i-a căutat niciodată să le furnizeze vreo informație, notă, etc., nu a fost niciodată în sediul securității, nu a beneficiat niciodată de folos material din partea securității, nu a beneficiat de paşaport, nu a avut niciun avantaj profesional.

Hotărârea instanței de fond

Prin sentința nr. 3647 din 30 mai 2012, Curtea de Apel Bucureşti – Secția a VIII-a contencios administrativ şi fiscal a respins acțiunea formulată de reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în contradictoriu cu pârâtul Lupşa Dorel, ca neîntemeiată.

Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut că prima condiție prevăzută de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 nu este îndeplinită, întrucât informațiile furnizate de pârât nu vizează atitudini sau activități potrivnice regimului comunist.

Astfel, în ceea ce priveşte informația referitoare la faptul că elevii au biblii şi poartă discuții pe teme religioase, prima instanță a constatat că aceasta, dincolo de gradul ridicat de generalitate care face să nu poată fi individualizate persoanele care au purtat discuțiile respective, nu denunță o atitudine potrivnică regimului comunist, întrucât nu se referă la critici ale regimului, nu este o discuție pe teme politice, simplul fapt de a deține o biblie sau de a discuta pe teme religioase neputând fi considerat, în sine, o atitudine potrivnică regimului totalitar.

În ceea ce priveşte informația referitoare la persoana care aderase la cultul religios iehovist, Curtea de apel a reținut, pe de o parte, că, aşa cum rezultă din înscrisurile dosarului, aceasta era o informație deja cunoscută de Securitate, iar pe de lată parte, că informația nu viza denunțarea apartenenței la acest cult religios, ci

faptul că persoana respectivă vizita o persoană care făcea parte din acelaşi cult.

Referitor la nota furnizată Securităţii la data de 20.11.1979, judecătorul fondului a constatat că afirmaţia la care se referă este neutră şi nu poate fi considerată o critică la adresa regimului comunist sau o atitudine potrivnică acestui regim.

Aşadar, nefiind îndeplinită prima condiţie prevăzută de lege pentru constatarea calităţii de colaborator al Securităţii, în sensul că, prin informaţiile furnizate de pârât, nu se denunţă activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar, instanţa de fond a reţinut că este de prisos analizarea celei de-a doua condiţii, având în vedere că aceste condiţii trebuie îndeplinite cumulativ.

Recursul

Împotriva acestei sentinţe a formulat recurs reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii, criticând-o pentru nelegalitate şi netemeinicie.

În motivarea cererii de recurs în esenţă, Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii a arătat următoarele:

-Este îndeplinită atât prima condiţie de fond, cu privire la denunţarea unor atitudini potrivnice regimului comunist, cât şi cea de a doua condiţie, referitoare la vizarea încălcării unor drepturi fundamentale.

Este demonstrată prima condiţie pusă de legiuitor (art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008) pentru reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii: furnizarea de informaţii despre atitudini sau acţiuni potrivnice regimului comunist.

Denunţarea apartenenţei la grupări religioase neagreate de regimul comunist nu poate fi calificată altfel.

Este cunoscut faptul că regimul comunist încerca să descurajeze şi să limiteze prin toate mijloacele practicarea religiei. Principalele victime ale acestei politici erau cultele minoritare (neagreate de regim), în primul rând cele care nu se bucurau de o recunoaştere oficială. Aceste culte nu îşi puteau promova nestingherit mesajele.

Persoanele care, înainte de 1990, aderau la grupări religioase neagreate de regimul comunist îşi asumau riscuri importante. Pe lângă permanenta supraveghere din partea autorităţilor represive şi dincolo de piedicile puse în calea practicării religiei, aderenţilor acestor grupări le era îngrădit accesul la anumite funcţii sau nu li se permitea exercitarea anumitor profesii. Persoanele despre care autorităţile aflau (sau în legătură cu care existau indicii) că fac parte din aceste grupări erau marginalizate în societate.

-A doua condiţie de fond se referă la vizarea încălcării unor drepturi fundamentale (şi nu neapărat încălcarea propriu-zisă a acestor drepturi) - în sensul că pârâtul putea şi trebuia să conştientizeze posibilele urmări ale informaţiilor furnizate. Şi această condiţie este îndeplinită, întrucât este exclus ca pârâtul să nu fi realizat faptul că, odată ce furniza astfel de informaţii, asupra celor la care se referea în delaţiunile sale urma, cel mai probabil, să se desfăşoare o acţiune de investigare din partea Securităţii.

Prima instanţă a respins acţiunea, aplicând eronat definiţia legală a noţiunii de colaborator al Securităţii (în cuprinsul art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008)

-Prima instanţă a reţinut că „în ceea ce priveşte informaţia referitoare la faptul că elevii au biblii şi poartă discuţii pe teme religioase, se constată că aceasta, dincolo de gradul ridicat de generalitate care face să nu poată fi individualizate persoanele care au purtat discuţiile respective, nu denunţă o atitudine potrivnică regimului comunist, întrucât nu se referă la critici ale regimului, nu este o discuţie pe teme politice, simplul fapt de a deţine o biblie sau de a discuta pe teme religioase neputând fi considerat, în sine, o atitudine potrivnică regimului totalitar".

Într-o situaţie identică sub acest ultim aspect, instanţa (Curtea de Apel Bucureşti, Secţie a III-a Civilă, prin Decizia Civilă nr. 2/06.03.2007, irevocabilă) a observat că, atât timp cât afirmaţiile vizau „un grup social determinat sau determinabil", membrilor acestui grup le puteau-fi afectate drepturile şi libertăţile fundamentale.

Este greşit considerentul primei instanţe în sensul că discuţiile pe teme religioase nu ar fi reprezentat, în sine, atitudini potrivnice regimului comunist. În primul rând, persoanele denunţate încercau, potrivit denunţului, „să atragă şi alţi elevi", fapt ce apărea ca fiind cu atât mai grav, din perspectiva autorităţilor comuniste. În al doilea rând, este notoriu faptul că regimul comunist încerca, prin orice mijloace, să îngrădească practicarea religiei şi discuţiile libere legate de subiecte religioase, astfel că, simpla participare la o astfel de discuţie reprezenta, în sine, o atitudine neagreată de regim şi, în consecinţă, potrivnică acestuia.

Cu privire la denunţarea unei persoane care „face vizite la un alt iehovist care locuieşte pe strada [...] pe numele V. I. şi cu privire la denunţarea unei persoane care se arăta sceptic faţă de hotărârile pe care conducătorii regimului comunist urmau să le ia la Congresul al XII-lea al Partidului Comunist, prima instanţă a apreciat eronat fiind de ajuns şi un singur denunţ, care să îndeplinească cele două condiţii, pentru reţinerea acestei calităţi.

În drept, cererea de recurs se întemeiază pe prevederile art. 304 pct. 9 şi art. 304[1] Cod procedură civilă.

Apărările intimatului – pârât Lupşa Dorel

Pârâtul – intimat Lupşa Dorel a formulat întâmpinare la cererea de recurs solicitând respingerea acesteia ca netemeinică. În esenţă, arată pârâtul – intimat că informaţiile furnizate către „securistul .... " erau date în bătaie de joc şi au fost preluate ca fiind veridice; că avea vârsta de 16 – 21 ani, iar din cuprinsul declaraţilor date se poate observa că nu a încriminat niciodată pe nimeni. Consideră pârâtul că a fost victima securităţii regimului comunist tocmai pentru că provenea dintr-o familie de creştini evanghelişti baptişti.

A mai arătat pârâtul – intimat că a fost colaborator la început îmbrobodit de patriotism, baliverne apoi tracasat/silit să îşi apere colegii, informaţiile furnizate fiind generale, nu erau cu privire la vreo activitate anticomunistă, mult prea generală, erau de notorietate şi nu au fost de natură a produce consecinţele legale.

De asemenea, a arătat pârâtul – intimat că la Revoluție a ieşit în stradă în primele rânduri, fiind împuşcat cu 2 gloanțe în piciorul drept, fiind determinat să lupte împotriva hidrei comuniste care ne-a persecutat şi sufocat, forțându-l să facă lucruri pe care nu le-ar fi făcut niciodată voit.

Procedura în fața instanței de recurs

La dosar s-au depus în conformitate cu prevederile art. 305 Cod procedură civilă înscrisuri doveditoare, adeverință, fotografii, înscris olograf de la numitul ....

Considerentele şi soluția instanței de recurs

Analizând cererea de recurs, motivele invocate, normele incidente în cauză precum şi în conformitate cu prevederile art. 304[1] Cod procedură civilă, Înalta Curte constată că este fondată pentru considerentele ce vor fi expuse în cele ce urmează:

În conformitate cu prevederile art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 „ lucrător al Securității este orice persoană care, având calitatea de ofițer sau de subofițer al Securității sau al Miliției cu atribuții pe linie de Securitate, inclusiv ofițer acoperit, în perioada 1945 - 1989, a desfăşurat activități prin care a suprimat sau a îngrădit drepturi şi libertăți fundamentale ale omului"

-Înalta Curte constată că instanța de fond în mod eronat a considerat că informația despre faptul că elevii au biblii şi poartă discuții pe teme religioase nu denunță o atitudine potrivnică regimului comunist şi că informația referitoare la persoana care aderase la cultul religios iehovist era deja cunoscută de Securitate, fiind neutră şi neputând fi considerată o critică la adresa regimului comunist sau o atitudine nepotrivnică acestui regim.

Potrivit art. 30 din Constituția RSR din 1965 alin. 2 „Oricine este liber să împărtăşească sau nu o credință religioasă libertatea exercitării cultului religios este garantată. Cultele religioase se organizează şi funcționează liber, Modul de organizare şi funcționare a cultelor religioase este reglementat de lege".

Însă în realitate aşa cum a arătat recurentul este cunoscut că regimul comunist încerca să descurajeze şi să limiteze prin toate mijloacele practicarea religiei, iar cultele nu îşi puteau promova mesajele nestingheriţi, participanţii fiind de cele mai multe ori marginalizaţi în societate.

Sunt pe deplin grăitoare în acest context consideraţiunile făcute de iluştrii autori ai epocii comuniste [în publicaţia Codul penal pe înţelesul tuturor Editura Politica – Bucureşti – 1988 – pag. – 306 - 307] [George Antoniu Marin Popa, Ştefan Daneş] „Atâta timp cât aceste practici (religioase n.n) nu sunt potrivnice ordinii publice şi construcţiei socialismului, ele sunt permise de stat şi se asigură libera lor exercitare. Paralel cu tolerarea cultelor religioase, statul socialist ia măsuri şi pentru răspândirea cunoştinţelor ştiinţifice, pentru explicarea adevăratelor cauze ale fenomenelor din natură, societate, gândire, ceea ce va duce treptat, pe măsura ridicării nivelului cultural şi de cunoştinţă al tuturor cetăţenilor, *la dispariţia credinţelor religioase*".

„Acele secte religioase care s-au situat însă pe o poziţie ostilă orânduirii noastre (...) şi care îndeamnă pe credincioşi să nu se supună legilor lor (...) nu pot fi tolerate de statul nostru , iar cei care le practică sunt susceptibili de pedepse aspre pentru nesupunerea lor".

Prin urmare, se constată că interpretarea instanţei de fond este eronată în raport cu ideologia ateistă a societăţii comuniste, chiar dacă în mod formal, declarativ, exista o libertate a conştiinţei consacrată prin Constituţia de la acea vreme, în realitate grupările religioase nu erau agreate de regimul comunist fiind suspicionate de acţiuni ostile orânduirii comuniste.

-Nici împrejurarea că o persoană se arăta sceptică faţă de hotărârile pe care conducătorii regimului comunist să le ia la Congresul al XII – lea al PCR – nu poate fi apreciată ca fiind o informaţie neutră ci dimpotrivă una care denunţă atitudini potrivnice regimului comunist, societatea comunistă fiind considerată una totalitară în care erau excluse părerile despre conducerea politică a ţării.

Constată Înalta Curte că în cauză sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 2 lit. b) din OuG nr. 24/2008 – pârâtul intimat a furnizat informații despre atitudini sau acțiuni potrivnice regimului comunist şi acestea au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului. Pentru ca această condiție să fie îndeplinită nu trebuie să existe o încălcare propriu-zisă a acestor drepturi, ci trebuie avut în vedere că pârâtul – intimat putea şi trebuia să conştientizeze posibilele urmări ale informațiilor furnizate. În acest context nu pot fi luate în considerare susținerile pârâtului care recunoaşte activitatea de furnizare a informațiilor însă le dă o altă conotație, în sensul că au fost date „în băşcălie" în bătaie de joc .

Imixtiunile în viața şi conştiința persoanelor, în timpul regimului comunist, în felul în care a procedat pârâtul, încalcă dreptul la viață privată a individului, dreptul oricărei persoane de a nu expune altora aspectele cele mai intime ale ființei sale, despre elementele care privesc modul nostru de a gândi şi care trebuie să rămână inaccesibile.

Temeiul de drept al hotărârii pronunțate în recurs

Față de cele arătate mai sus, constatând că instanța de fond a pronunțat o sentință nelegală şi netemeinică în conformitate cu prevederile art. 304 pct. 9 Cod procedură civilă, se va admite recursul, se va modifica sentința atacată în sensul că se va admite acțiunea Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, constatând calitatea de colaborator al Securității, a pârâtului.

PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:

Admite recursul declarat de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității împotriva Sentinței nr. 3647 din 30

mai 2012 a Curţii de Apel Bucureşti - Secţia a VIII-a contencios administrativ şi fiscal.

Modifică sentinţa recurată, în sensul că admite acţiunea formulată de reclamantul Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii.

Constată calitatea de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe intimatul - pârât Lupşa Dorel.

Irevocabilă.

Pronunţată în şedinţă publică, astăzi 11 februarie 2014.

JUDECATOR,	JUDECATOR,	JUDECATOR,
D.Dulcan	R.Voicu	L.M.Păun

MAGISTRAT ASISTENT,
G.Vlad

Red.R.V.
Tehnored. C.G.
4 ex.

